

Undersökning av tänkbara övervintringsplatser för fladdermöss i två ladubyggnader, Ekeby 1:3

Uppsala kommun

Biomedica Omberg 2025

Biomedia Omberg
Tel: 073-086 17 07
E-post: biomedia@telia.com
Postadress: Skivlingvägen 6, 611 63 NYKÖPING
www.biomediaomberg.se
Författare: Hans Sandberg och Janne Elmhag
Foton: Hans Sandberg
2025-02-25

Visst erbjuder ladugårdsbyggnader gott om skrymslen för eventuella fladdermöss att söka skydd i. Här pågår undersökning med ficklampa efter spillning och andra spår som kan verifiera att fladdermöss varit närvarande.

Titelbladets bild: Östra ladan vid Bälinge (Ekeby 1:3) – en tänkbar plats för fladdermuskolonier.

Inledning/Bakgrund

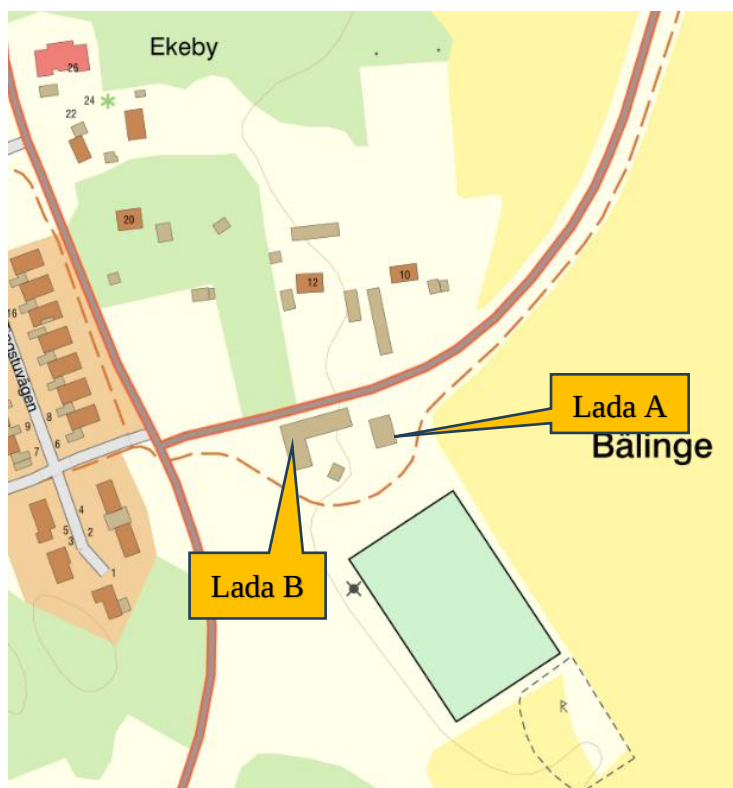
CSK projekt AB har gett Biomedia Omberg, i samarbete med Adoxa Naturvård (Janne Elmhag), i uppdrag att utreda om det förekommer övervintrande fladdermöss i två ladugårdsbyggnader på fastigheten Bälunge-Ekeby 1:3, Uppsala kommun. Utredningen görs inom ramen för det detaljplanearbete som för närvarande pågår inom den aktuella fastigheten.

Bakgrunden till att utreda fladdermössens eventuella förekomst i de två ladorna är att det har uppmärksamats att näringssökande fladdermöss noterats inom grannfastigheterna (Bälunge-Ekeby 1:2 och Gysta 1:13) i samband med en fladdermusinventering som genomfördes 2024. Då registrerades fyra fladdermusarter: nordfladdermus (NT=nära hotad), dvärgpipistrell, vattenfladdermus och större brunfladdermus. Inventeringen 2024 visade att området Bälunge-Ekeby har en betydelse för flera fladdermusarter.

Eftersom alla fladdermusarter är fridlysta (*Artskyddsförordningen, SFS 2007:845, enligt paragraf: 4, 5*) och att det inte är tillåtet att störa dem eller att förstöra deras uppehållsplatser, har Biomedia Omberg i ett första steg kontrollerat om fladdermöss övervintrar i ladorna A och B, se figur 1 nedan.

Metod

Övervintrande fladdermöss eftersöktes i ladugårdsbyggnaderna i springor och mellan plank och bjälkar med hjälp av ficklampa och kikare av två personer. Alla utrymmen i byggnaderna genomsöktes. Fladdermusspillning eftersöktes på plana ytor nedanför tänkbara viloplatser. Inventeringen genomfördes i de två ladorna den 6 februari, 2025.

Figur 1. Kartan visar de aktuella ladugårdsbyggnadernas läge. Lada A har två våningsplan och det övre är ett loft med gott om håligheter/springor i väggen. Byggnad B (L-formad) utgörs egentligen av två ekonomibyggnader som är sammanbyggda som också har gott om håligheter/springor.

Resultat/Slutsatser

De undersökta ladorna är utkylda och väl ventilerade med tidvis kraftigt vinddrag genom öppningar i väggar och tak. Detta talar emot att ladorna skulle vara attraktiva som vinterkvarter åt fladdermöss. Det finns dock gott om lämpliga springor och skrymslen mellan plank och bjälkar där fladdermöss skulle kunna söka skydd sommartid. Men inga spår av fladdermusaktivitet kunde konstateras vid besöket den 6 februari eftersom det saknas frostfria utrymmen i de aktuella byggnaderna.

Däremot noterades rikligt med spillning av fladdermöss på loftet i lada A. Att fladdermöss släpper sin spillning nedanför sin yngel- eller viloplatz är ett välkänt beteende som avslöjar djurets position i byggnader. Även rester från trasiga fjärilar (bytesdjur) observerades i förhållandevis stor mängd på samma loft. Detta stärker ytterligare bilden av att lada A nyttjas frekvent av fladdermöss sommartid.

I lada B hittades däremot ingen spillning, men kan förstås ha förbisetts. Sannolikt används inte lada B av fladdermöss eftersom vi inte kunde hitta vare sig spillning eller rester från bytesdjur trots intensivt sökande. Det går förstås inte helt utesluta att lada B används sommartid av fladdermöss.

Omgivningarna kring ladorna är attraktiva för fladdermöss. De är delvis öppna och här finns gott om askar och andra träd (ek) som har håligheter som kan hysa yngelkolonier av fladdermöss sommartid.

Omgivningarna kring ladorna är attraktiva för fladdermöss. Här undersöks en av de grövre askarna precis norr om ladorna (invid landsvägen 635) på spillning av fladdermöss. Trädet har en omkrets på 410 cm och har tidigare inventerats av Länsstyrelsen i Stockholms län (2013) inom projektet Skyddsvärda träd.

Resultatet av inventeringen den 6 februari ger vid handen att en fladdermusinventering bör genomföras under sommaren 2025 för att fastslå vilka arter som eventuellt nyttja lada A och i vilken omfattning.

Referenser

1. PM: Inventering av fladdermöss vid Lövholmen, Stockholms stad, Intern delrapportering av projektets första fas, Granskningsversion, Ekologigruppen 2019-06-24
2. Rödlistade arter i Sverige, Gärdenfors, U. ed. ArtDatabanken, SLU, Uppsala, 2020
3. Fladdermössen i landskapet, Jordbruksverket, 2000.
4. Fladdermössens landskap, Jonny de Jong, SLU – Centrum för biologisk mångfald, 2023.
5. Däggdjur i Sverige, Bjärvall A, Ullström S, Bonnier Fakta, 2010.
6. www.artportalen.se
7. <http://artfakta.artdatabanken.se>
8. <http://www.google.com/earth>
9. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/samhallsplanering/ekologisk-kompensation/>
10. <https://batlife-sweden.se/om-fladdermoss/>

Bilagor

- 1 Ortofoto över ladorna A och B
- 2 Miljöbilder

Bilaga 1

Ortofoto över de inventerade byggnaderna A och B, belägna strax söder om väg 635.

Bilaga 2

Miljöbilder

Syd gaveln på Lada A har flera håligheter och springor som gör det möjligt att flyga in och ut för fladdermöss.

Lada B har visserligen håligheter och springor men spillning har inte hittats i byggnaden. Den stora mängden bråte i lada B tyder på mänsklig aktivitet – åtminstone under sommarhalvåret. Människor som regelbundet uppehåller sig i byggnaden fungerar sannolikt avskräckande på fladdermöss.

I lada A hittades rester av flera näselfjärilar som troligtvis infångats av fladdermöss.